Ч. 246 (14.495). Львів, субота 31. жовтня 1936. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504-060. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло". Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-36. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Польський ксьондз бе українського священника кулаками в груди!

Пишуть нам:

Завідатель римо-кат. парохії в Рожнітові ксьондз Міхал Щенх узурпує собі права бутного шляхтича, якому мусить уходити все безкарно, навіть коли йде про перетягання дітей на науку римо-кат. релігії **при помочі кулаків, вимірених у груди українського священника!**

Дня 28. жовтня ц. р. влетів ксьондз Щенх до І-ої кляси семиклясової школи в Рожнітові, де науку гр.-кат. релігії вів **о. декан Костюк Василь,** і став насильно тягнути на науку римо-кат. релігії першу з краю дитину, і в церкві хрещену і українських родичів, Дмитришина Федя. Не помагав ні плач дитини, ні вставлювання о. Костюка, бо ксьондз Щенх так шарпав дитину, що порвав на ній рукави. А коли о. декан Костюк, похитуючи головою в дверях, заявив кс. Щенхові, що це не по душпастирськи, то **ксьондз Щенх кинувся на о. Костюка з кулаками та почав його бити в груди!**

Свідком тої сцени, крім цілої кляси дітей, була учителька п. Погорілес.

Цей нечуваний випадок є тільки дальшим етапом розгнузданости кс. Щенха. Від літ втручується він насильно до справ гр.-кат. парохії, що було причиною ріжних непорозумінь з гр.-кат. парохами, при чому не обходиться і без понижування гр.-кат. обряду в проповідниці в костелі. Останній його виступ прибрав не тільки зухвало-провокаційний, але й дикий характер.

Запитуємо світську й духовну владу, і гр.-кат. і римо-кат. обряду, чи схотять поцікавитись Щенхом, щоб покласти край його буті. Його тактика є великим згіршенням у школі, а в місті й окрузі може викликати небажані ферменти, які певно не причиняться до нормалізації відносин у Рожнітові, тимбільше, що останній напад кс. Щенха до живої душі поручшив усе українське громадянство.

Знову забороняють христіянське поздоровлення!

Ще добре не прогомоніла справа заборони христіянського поздоровлення в селі Явірки коло Нового Торгу, а вже довідуємося, що учителі кажуть шкільним дітям у селі **Щавне і Лубків** у Сяніччині вживати, замісць дотеперішнього христіянського поздоровлення, при вході й виході зі школи поздоровлення: „Дзєнь добри пану!" й „До відзеня пану". Свідомі громадяни побоюються — зрештою зовсім слушно — за своїх дітей, бо вони дуже добре знають, до чого таке веде! Цікаві також, чий це розпорядок?

Що ще гірше: в **Лубкові** учителька полька змушує українські шкільні діти **молитись по польськи!**

Чи знає про це шкільний інспекторат у Сяноці?

Совітські ґенерали, танки і вояки в Еспанії.

ТОЛЄДО, 30. 10. ПАТ. Під Ілєскас попало в полон понад 120 червоних вояків. Вони оповідають, що **від 4-ох днів переняв Командування ґенерал, який говорить лише по російськи; його приказн перекладає на еспанське секретарка, молода московка.**

ЛЯ КОРУНЯ, 30. 10. ПАТ. Офіційний комунікат нац. командування стверджує, що на відтинку Торрехон Сасена сильні червоні відділи заатакували нац. позиції; **у наступі брало участь 40 совітських танків, що їх провадили совітські вояки.** Наступ відбито, полягло сотки червоних. В руки нац. військ попало 13 танків.

СССР КУПУЄ ПОМАРАНЧІ...

МАДРИД, 30. 10. ПАТ. Представник міністерства рільництва заявив, що уряд СССР зобовязався купувати від листопада до січня по 250.000 скринь помаранч що тижня.

БЕЗНАДІЙНЕ ПОЛОЖЕННЯ МАДРИДУ.

БУРҐОС, 30. 10. Авас. Цивільні гвардисти, які втікли з Мадриду, оповідають, що оборона міста зле зорганізована. Між червоними анархія, дезерція; вони не мають артилерії. Останнє бомбардування зовсім здеморлізувало оборонців Мадриду; летунська бомба убила 10 осіб, ранила понад 10. За останні дні розстріляли кільканадцять осіб.

ДАЛЬШЕ БОМБАРДУЮТЬ МАДРИД.

ТЕНЕРІФА, 30. 10. ПАТ. Нац. летуни збомбардували вчора залізн. двірець у Мадриді в хвилині, коли кілька поїздів з міліціонерами відїздило на фронт. На відтинку Ескуріялю зістрілено 2 червоні літаки.

КОМУНІКАТИ НАЦІОНАЛЬНОГО КОМАНДУВАННЯ.

БУРҐОС, 30. 10. Авас. Червоні завзято заатакували армію ґен. Варелі, щоб відзискати шляхи і залізниче получення Мадриду з Аранхуезом, але їх відкинено, подібно як наступ червоних на **Торрехон і де ля Кальцада;** полягло там 250 червоних і упав один з червоних літаків, що брали участь у наступі. Нац. літаки збомбардували лет. майдан Ґетафе й укріплення біля Мадриду.

СЕВІЛЛЯ, 30. 10. ПАТ. На північному фронті нац. війська проявляють оживлену діяльність на відтинку Тієнци. — Кольона ґен. Москарда посунулася помітно в напрямі Ґвадалахари. На фронті Толєда відбили наступ червоних.

ЛЯ КОРУНЯ, 30. 10. ПАТ. На відтинку Теруель нац. війська відбили наступ червоних з великими втратами, на фронті Ескуріялю нац. літаки переслідують червоних, що відступають на Мадрид. Чимало міліціонерів перейшло до нац. військ.

БУНТ ЕСПАНСЬКИХ МОРЯКІВ.

БУЕНОС АЙРЕС, 30. 10. ПАТ. Частина залоги есп. корабля „Кабо Сан Антоніо" збунтувалася проти старшин; поліція арештувала коло 100 моряків, на яких вказали старшини.

АМЕРИКАНСЬКІ ЛІТАКИ В ЕСПАНІЇ?

ВАШИНГТОН, 30. 10. ПАТ. В політичних колах викликала сензацію вістка, немовби до Мадриду доставлено 15 літаків. Міністерству торговлі про те нічого не відомо. Державний департамент наказав мадридському амбасадорові перевести слідство.

Хуліґанські оборонці загарбаного і розтраченого Народнього Дому.

Львів, 30. жовтня 1936.

Тільки вчора реферували ми на цьому місці польську летючку 6-ти напів фіктивних чи таки зовсім неістнуючих москвофільських організацій в якій вони дійшли так далеко, що українську націю звели до „партії", яка „зродилась в останніх десятиліттях минулого століття", — а вже можна зареєструвати новий подвиг того самого „русского" табору: підчас учорашнього засідання тимчасового виділу Народнього Дому вдерлось до кімнати кільканацятьох „русских" молойців і — відчитавши „заявленіе" (в російській мові) в обороні „правного власника" Народнього Дому — обкидали присутніх двох членів управи українців та інж. Вельпля яйцями і з мінами героїв вийшли з кімнати; за хвилину один з них вернувся, кинув писане „заявленіе" на стіл та перепросив п. Вельпля (вже українською мовою, бо по російськи ніодин з тих молойців напевне не вміє). Попит на героїв і геройські подвиги у москвофілів такі великі, що самі ті молойці негайно розтелефонували свій подвиг до всіх польських часописів, ба навіть передали „Векові Новому" своє „заявленіе": очевидно, що всякі „Кур'єрки" і „Веки" спочутливо ставляться до всякого і чийогонебудь подвигу, аби тільки він був звернений проти українців.

Виступ гуртка „русских" молойців не перший і напевне й не останній. Це маленький епізодик, у ролі таких геройств, як напр. вибиті кілька днів тому шиби у помешканні пароха Волоської церкви, чи давніший напад „русского" комісаря Народнього Дому на члена редакції „Діла". Нічого й дивуватись; цеж у дусі тої східної культури, яку так обожають галицькі „рускі", цеж методи, що їх приносить з собою єдино авторитетний для них вітер зі сходу. Нічого теж дивуватися **таким** проявам енергії того табору, який в ніякому **іншому** напрямку своєї енергії проявити не може: чи в ділянці праці кооперативної, торговельної або промислової ініціятиви й підприємчивости, в роботі освітній чи навіть харитативній — де, на якому полі сліди творча та продуктивна здібність москвофілів?! А що це теж явище природне й льоґічне, бо табор, відірваний від народу, від життя, від живого процесу живих ідей, — табор, закостенілий у штучних та життєво й історично анахронічних доктринах не може бути творчий і конструктивний, — то залишається тільки палка і камінь, як єдиний вияв істнування. Жалюгідний вияв безсильности...

Зате летючка „старих" москвофілів і вчинний бій „молодих" — кидають знову жмут світла на справу Народнього Дому, ту „справу", яка розрослась уже дійсно до розмірів апокаліптичного звіра. Обидва ці останні, маленькі самі собою, випадки підкреслюють стару правду: ненормальної і протиприродної ситуації Народнього Дому, в якому і в справі якого взагалі щонебудь мають говорити москвофіли. Гурток одиниць загарбав у свої руки народню фондацію; гурток відірваних від життя і народу одиниць спинився був у

ситуації формального власника народнього майна; той гурток людей заперечує навіть істнування того народу, який склав своїми дрібними лептами основний фонд, з якого згодом розрісся маєток Народнього Дому; той гурток людей використовував десятками літ, від часу, коли залишився позаду свого народу і поза скобками свого народу, народній маєток, — і нині все ще зазіхає на рештки маєтку, що його сам розтратив! „Русский" комісар довів Народній Дім до стану повної руїни. Мішана тимчасова управа, в ній два українці, береться за спробу рятувати рештки. Тимчасом „русскі" старики і молодці зубами й пазурами далі стараються втримати те, що вже стільки літ вони безправно у своїх руках тримали і що своїми таки власними руками, при окликах обурення всього народу, сутнього власника — розтратили!!

Останні два москвофільські виступи мають ще одно безпосереднє підложжя: страх перед виявленням всіх просто горендальних історій з останнього кільканацятилітнього періоду господарки „русских". Всі ті історії з люксусовим 8-ми кімнатним помешканням „О-ва русских дам", з цілою чередою фіктивних організацій та установ коштом Народнього Дому, — з витрачуванням величезних сум гроша на бурсу при вул. Курковій, де самі питомці навпіл голодують, бо гроші зїдає пачка дармоїдів, — вся та система, що від літ панувала у Народньому Домі і яку можна порівняти тільки з большевицькою системою „граб награбльонное", — все те має нині скінчитися. Ясно, що воно викликує різкий спротив „русских", які тратять джерело дикої експльоатації. І з великого пересердя мусять родитись такі акти, як ота польська ганебна летючка і той ганебний вчорашній напад на членів тимчасової управи, що хотять не допустити до розграблення решток.

Вихід з тої ситуації може бути тільки один: **раз на завжди москвофіли мусять зрозуміти, що прийшов кінець їх пануванню в Народньому Домі у Львові.** Факт, що у тимчасовій управі Народнього Дому засідає людина, яка одночасно покровительствує таким виступам, як два останні (адже „організація", в якій він головує, підписана під летючкою), — це така аномалія, яка мусить мерщій скінчитися. Таке „роздвоєння особовости" може є зрозуміле й допускальне у москвофільських діячів, але у світі, який признає критерії культури **західної,** — така поведінка має свою власну назву. „Воспитував" і далі ще „воспитує" той добродій „юнош" на пізніших громил; на щастя, тільки дріб на частина його вихованків залишається у пізнішому своєму житті у сфері його духових впливів. Але гроші Народнього Дому не є на те, щоб такий добродій був виховником молоді і щоб на них він надалі, як член тимчасової управи, експериментував.

Кара за вживання української назви місцевостей.

В ч. 223. „Діла" з 4. жовтня 1936. р. появилася була стаття д-ра Степана Барана під наголовком „Декрет про назви місцевостей і його інтерпретація" з наведенням постанов президентського декрету з 24. жовтня 1934. р. про устійнення назв місцевостей і про нумерацію нерухомостей. Цей декрет у вересні ц. р. вперше пристосували деякі старости тернопільського воєвідства, між іншими і староста Маліцький з Тернополя.

На терені львівського і станиславівського воєвідства згаданого декрету не пристосовано, бо ще досі не оголошено урядових назв місцевостей разом з їх правописом, що на основі згаданого президентського декрету, оголошеного у „Вістнику Законів Річипосполитої Польської" з 28. жовтня 1934. р. В. З. Р. П. ч. 94, поз. 850. з обовязуючою силою від дня оголошення, може зробити тільки міністр внутрішніх справ окремим розпорядком, оголошеним в урядовому часописі „Монітор Польскі". Згідно з постановою 2 ст. цитованого декрету перше устійнення урядових назв місцевостей разом з їх правописом устійнює міністр внутрішніх справ окремими розпорядками, з яких кожний обіймає назву усіх місцевостей на просторі щонайменше одного воєвідства. Ті розпорядки мають бути оголошені в урядовій частині „Виказу Місцевостей Річипосполитої Польської", видаваного Головним Статистичним Урядом. Такого виказу Головний Статистичний Уряд досі ще не оголосив, а тим самим нема ще по сьогоднішній день урядового виказу назв місцевостей разом з їх правописом. Зокрема такого виказу, про який мова у ст. 2 згаданого президентського декрету, не оголошено шляхом розпорядку міністра внутрішніх справ у „Виказі Місцевостей Річипосполитої Польської", дотично назв місцевостей тернопільського воєвідства. При цій нагоді слід згадати, що цитований декрет ухилив виразно всі попередні розпорядки, незгідні з постановами згаданого декрету. Тому, що не оголошено урядового виказу назв місцевостей на терені тернопільського воєвідства, не ввійшла ще там у життя стаття 7. цитованого декрету, що звучить: „В прилюдних взаєминах вільно вживати назв місцевостей тільки в урядовому вислові (бжменю), устійненому нинішнім розпорядком". Тим самим не можна стосувати карної санкції зі ст. 10. повищого декрету (кара арешту до місяця ,або гривна до 1,000 золотих) за те, як що хтось у публичних взаєминах уживає назви місцевости в неурядовому вислові (бжменю), якого — як сказано — досі нема.

Зі змісту президентського декрету з 24. жовтня 1934. про устійнення назв місцевостей і про нумерацію нерухомостей виходить зовсім ясно, що ні воєвода ні староста не мають права й не можуть устійнювати урядових назв місцевостей. А таке зробив попередній тернопільський воєвода Марушевський, поміщуючи в „Тернопільському Воєвідському Деннику" ч. 12. з. 9. серпня 1934. р., поз. 111, виказ назв місцевостей на терен[і] [цілого] тернопільського воєвідства в урядов[ому ви]слові (бжменю) і то ще перед появою президент[]ського декрету з 24. жовтня 1934. р., що [][] цю справу має право управильновати.

Від одинацяти літ старостою в Тернопол[і є] п. Томаш Маліцький, якого імя знає май[же кож]ний свідомий український громадянин Га[личини з] його своєрідної політики супроти українців. [Він] то видав рішення № В 42/36 з дати 18, 24 [...] вересня 1936. р. до всіх управ українських [това]риств, кооператив і ріжних установ, [яких] в тернопільському повіті є коло 400, з доручен[]ням, щоб під загрозою карної санкції з ст. [...] цитованого вище декрету на печатках, вив[ісках], афішах, оголошеннях та в переписці з вла[дою] уживали виключно урядової (себто польської) номенклятури назв місцевостей навіть тоді, [коли] пишуть по українськи. Проти цього протиправ[]ного розпорядку старости Маліцького [...] більшість інтересованих внесла відклик до во[є]відського уряду, який відклику досі ще не [по]годив. У справі згаданого розпорядку старо[сти] Маліцького інтервенював 2. жовтня 1936. р. [...] д-р Ст. Баран у тернопільського воєводи [...]ка і начальника суспільно-політичного відд[ілу] Бєлецького, щоб скасував цей старостинський розпорядок, покищо суперечний із постановами [...] ст. президентського декрету з 24. жовтня 19[34] р. В. З. Р. П. ч. 94, поз. 850. На інтервенцію [посла] д-ра Барана оба згадані панови відповіли, [що] в кожному конкретному випадку слід внести в[ід]клик до воєвідського уряду. Так із правом [...]блено.

Староста Маліцький, здається, тільки [і] ждав на це, щоб його названий вище розпоряд[ок] став правосильний наслідком невнесення відкли[]ку. Бо вже маємо випадки, що тернопільське [ста]роство вимушує на поодиноких українських [гро]мадянах карно-адміністраційними мандатами, щоб вони в листуванні з владою уживали [тільки] назви місцевостей в урядовому вислові (бжменю) згідно з постановою 7 статті цитованого декрету. Як вище сказано, ця стаття ще не обовязує, [бо] ще не оголошено урядового виказу назв місцево[]стей по думці ст. 2 декрету. А всеж тернопіль[]ське староство стало вже карати на основі ст. [...] декрету тих, що у переписці з владою вживають українських назв місцевостей.

І так наказом карним з 17. жовтня 1936. [р.] № К 1894. тернопільське староство покарало [о.] Юліяна Юрика, греко-кат. пароха в Кип[...], [пов.] Тернопіль, на основі статті 10. през. декрету з 24. жовтня 1934. р. В. З. Р. П. ч. 94, поз. 850 [про] устійнення назв місцевостей і про нумерацію [не]рухомостей гривною в квоті 50 золотих [...] ною на випадок нестягальности на один [день] арешту за проступок зі ст. 7 цитованого декрету. Цього проступку о. Юліян Юрик мав допуститися тим, що у статистичних виказах своєї парохії [за] III. квартал 1936. р. не ужив назв місцевостей [в] урядовому вислові (бжменю).

Цей карно-адміністраційний засуд не має [][]шуче ніякої правної основи і тому проти нього вніс спротив посол д-р Ст. Баран як оборонець о. Юліяна Юрика. Внаслідок зголошеного спротиву відбудеться небаром устна розправа перед окружним судом в Тернополі проти о. Юл. Юрика у згаданій справі.

Що справді діялося в Кеплюнґу?

Інцидент з британськими моряками в японсько му насвітленні.

ТОКІО, 30. 10. ПАТ. Міністерство закорд. справ заявило, що не порушувало публично інциденту в Кеплюнґ лише з огляду на те, щоб не псувати анґльо-японських взаємин та що слідство ще не покінчене. Тому, що у міжчасі анґлійська преса представила ту подію невірно, мін-во повідомляє на основі поліційних звітів, що за кількагодинний побут британських підводних човнів у Кеплюнґ поліція занотувала 21 інцидентів, у яких були вмішані брит. моряки: вони не платили рахунків, нищили меблі, зле поводилися з кельнерами і т. п. Поліційні [...] рішучо заперечує, немовби поліція [би]ла брит. моряків. На ділі трьох п[ья]них моряків [...] заплатило шоферові, а опісля авантурувалось [в] комісаріяті, тому шеф поліції попросив [бр]ит. старшин, щоб забрали своїх незадисциплінованих підвладних. Після тої події брит. кораблі залишилися були в Кеплюнґу ще 2 дні, але брит. влада не внесла ніякого протесту, щойно тепер брит. амбасадор запротестував. Влада [...] перевести судове слідство.

Мадридський уряд признається до звірств червоної міліції.

І називає повстанців варварами.

ЛЬОНДОН, 30. 10. ПАТ. Правничий факультет мадридського університету опублікував список звірств нац. повстанців; вступ до того документу становить нота, яку оголосила еспанська амбасада в Льондоні. **Нота зовсім не заперечує ексцесів червоних військ при здавлюванні повстання,** підкреслюючи, що в домашній війні того годі оминути; **також не заперечує фактів, вичислених у ноті нац. уряду;** вона ще звертає увагу на документи правничого факультету зі списком звірств повстанчих ст[...]

Дальше нота характеризує еспанський фа[]шизм: **Він не має нічого спільного з іта[лій]ським ані з німецьким,** що зрештою його [...] не оправдує. Є це головно військова ре[волта] під впливом фанатизму духовенства та з метою боронити давних прав. Еспанія — мов[] — бореться за свободу і домагається моральної підтримки світа проти „филі варварства з да[в]них часів", що заливає Еспанію.

ЗА ЗЕМЛЮ БАТЬКІВЩИНИ.

Реферат, виголошений на протестаційних зборах українського Львова дня 15. н. м.

Запас великовласницької землі, по відрахуванню культур вилучених зпід парцеляції і по відрахуванню землі, яку мають право залишити за собою сучасні земельні власники до власного ужиткування, дійшов у приватних маєтках до 1,600.000 га, в маєтках держави й Церкви приблизно 338.000 га, з чого на площінь Церкви **враз** з лісами припадає не більше 155.000 гектарів з категорії великовласницької. (Господарства понад 50 гектарів).

Коли пригадаємо собі, що до землі мають право не тільки селяни, але нпр. учителі, а також самоврядні установи й школи, то **для заспокоєння голоду землі 1 міліона господарств і 5 міліонів душ сільських пролетарів а дальше двірської служби й арендаторів, було вже в 1921. році тільки коло 1,600.000 га!**

На тлі тих цифр у всій жахливости виступає тривожне питання **перенаселення** українського села.

*

Питанню аграрного **перенаселення** присвячує перші сторінки своєї основної праці про земельну реформу визначний знавець аграрних відносин в Польщі кол. міністр земельних реформ проф. Витовт Станевич. В його студії: „Dwa lata pr ac nad przebudową ustroju rolnego w Polsce находимо образ інтенсивности перенаселення українських земель, який далеко перевищує загально державні пересічі і рівняється, коли йде про **відношення числа голов до ужиткової рільничої площі в Галичині,** такомуж самому відношенню в корінній Польщі **тільки в краківськім і келецькім воєвідстві.**

Виходило би, що для визначного перенаселення польських областей можна найти землю в корінній Польщі. Для перенаселених українських областей через меншу українську національну територію, **не можна булоб найти землі на цілій українській національній території.**

*

Господарські відносини на сході в Польщі багато гірші як **на заході** вже в самій ділянці селянського землеволодіння, розпиленого **в надмірі одиничних селянських господарств.** А всеж не треба забувати, що й **видатки плодів з гектара в напрямі зі заходу на схід меншають,** опадаючи часто нижче загально державної пересічі видатку головних чотирьох родів збіж і картопель.

*

Голод землі на Сході йде в парі з фізичним голодом і є його причиною, бо знужденілий люд не є у спромозі піднести себе культурно і користати з фахової освіти та бути учасником хліборобського поступу. А на Сході Польщі лежить наша Батьківщина...

*

Спробуймо відтворити собі **дійсність українського села у перекрою його землеволодіння на підставі поодиноких категорій господарств та його сирого доходу і доходу в готівці.**

Пересічне галицьке село скупчує яких 250 господарств. Вони розподілюються на господарства халупничі і карлуваті від 0.5—2 га числом около 170; малоземельні від 2—5 га числом около 20 і великоселянські (з правила не-хлопські!) 1—2 господарств.

Вражає нас тут надмір господарств несамостійних, якби за такі вважати тільки дві перші категорії господарств до межі 5 га площіні.

Маючи на увазі загальну площінь рільничих ужитків села (около 1000 гектарів) і пересічний галицький дохід брутто з гектара бачимо, що в добі найкращої рільничої конюнктури з року 1927-28. — як це висвітлюють обчислення Пулавського інституту для провірювання економіки дрібних рільничих господарств (праці Цуржитка) — дохід брутто галицького села колихався від вартости 500.000 до 600.000 золотих річно.

В доході брутто галицького села категорія халупничих карлуватих господарств (170 родин!) партиципує вартістю 70.000 до 100.00 золотих.

Малоземельні партиципують вартістю около 250.000 зол., середні селянські 200.000 зол., а великоселянські коло 50.000 золотих.

У сирім доході скупчуються вартости, які призначені є до особистого і річевого споживття у власнім домашнім і сільськім господарстві (самозасоблення села!) і до **збуту на ринку.**

Якщо самозасоблення проглитає майже 55 прц. вартости сирого доходу, то на ринок виходить 45 прц. продукції села. Зі збуту її вплинало на галицьке село в добі 1927-28. коло 240.000 золотих (40.000 зол. зі збуту збіжжа й паші а 200.000 зі збуту годівельного господарства).

Від року найвищої конюнктури досі з причини спадку цін на продукти сільського господарства **вплив готівки на село в році не дав більше як 80.000 до 90.000 зол. на поверх 1250 голов рільничої людности.** Тут потреба підкреслити, що найнижча категорія господарств майже не має нічого на збут, хіба збуває дещо коштом власного вже **недоїдання, а просто хронічного голодування.**

Трагічна це картина! **Майже 70 прц. селянських родин випрацьовує на своїй землі скупу аліментацію.** Без бічних заробітків на двірській землі, яка мала би тепер бути скольонізована, без таких самих заробітків у сусідів селян чи при публичних роботах 7/10 селянських родин **не оглядало би взагалі гроша!** А решта тих 30 прц. чи вона може позволити собі на більші особисті видатки, коли гріш забирають вірителі задовженого села, коли гріш йде на покриття зростаючих публичних тягарів і дошкульних адміністраційних кар, що виплювають із спеціяльної системи правління.

Волинське чи поліське село, хоч має дещо кращий розподіл землі, не стоїть краще від галицького, бо там меншають видатки плодів з гектара, обнижується помітно вартість сирого доходу селянських господарств, росте квота потреб самозасоблення, падає доплив готівки на українське село.

Чиж супроти такої дійсности — **дійсности господарської і соціяльної** на українськім селі, чи радше селі на українській національній території, можна найти господарські основи кольонізації? Колиж кольонізацію мають вести з **політичних причин,** то була би це дуже короткозора політика, **політика вульканізації села з усіми її неминучими а шкідливими не тільки для українського народу наслідками...**

(Далі буде). **Юліян Павликовський.**

ШЛЯХ ДО ДОБРОБУТУ.

Призбирування капіталів поступає ріжними дорогами, одначе найважніша з них — це ощадність. Звичку суспільности до ощадности вважають всюди — без ріжниці політичного чи господарського устрою — за найвище завдання народнього характеру. В капіталістичній Англії король Едвард VIII. зараз по вступі на престіл обняв протекторат над ощадностевою народньою акцією. У Сполучених Державах річ річно святкують не день ощадности, але тиждень народньої ощадности, з участю влади, шкіл та суспільних організацій. Майже у всіх краях засновують шкільні Каси Ощадности, згідно з мудрою засадою, що там, де дитина ощаджує, ощадністю цікавиться ціла родина.

У вщіплюванню ідеї ощадности наша суспільність старається дорівняти іншим краям. Вже нині тип ощадника закорінився у всіх колах нашої суспільности. Цей факт треба приписати в переважній мірі піонірській праці П. К. О. на полі поширювання ідеї ощадности. Що 14-ий громадянин має тепер ощадностеву книжечку П. К. О., не кажучи вже за інші ощадностеві інституції. При П. К. О. засновано понад 8.000 Шкільних Кас Ощадности, які згуртували приблизно 600.000 молодих ощадників.

2,200.000 ощадностевих книжечок, 72.000 чекових конт, приблизно 850 **міліонів вкладів,** $27\frac{1}{2}$ міліярдів золотих чекових оборотів, в чому 21 міліярдів золотих безготівкових оборотів, 119.000 поліс на загальну суму обезпечення 179.000.000 золотих, 190.000 вплат і виплат денно — оце наслідок довіря, яким тішиться П. К. О. серед широких кол суспільности — наслідок пружистої і найбільш новочасної організації, легкости і ріжнородности форм ощаджування.

Таким величезним капіталом розпоряджає П. К. О. і через те стала рівночасно найповажнішим джерелом довгореченцевого кредиту.

Дорогою скупу облігацій і заставних листів Б. Г. К., П. К. О. уможливлює кредит для промислу, торговлі та ремесла, для комунальних кас ощадности і кредитових кооперативів. Через скуп облігацій і заставні листи П. Б. Р. поширює вигляди кредиту для рільництва. Через скуп заставних листів кредитових земельних і міських товариств П. К. О. поширює кредитову діяльність інституцій гіпотечного кредиту на терені міст і сіл. Кредити, які вона призначає на господарське життя доходять до 550 міліонів золотих, не говорячи вже про кредити, які дає П. К. О. безпосередньо господарському життю у формі векслевих позичок, позичок під застав вартісних паперів і т. п.

Французьке робітництво проти комунізму і страйків.

ПАРИЖ, 30. 10. ПАТ. У Ген. Конфедерації **Праці промітне невдоволення проти діяльности комуністичної партії на терені фабрик та проти організування робітничих комуністичних ячейок.** Між проводом Ген. Конфедерації Праці та комуністичними вождами часто доходить до непорозумінь, а через те продовжуються конфлікти і вибухають страйки саме тоді, як Ген. Конфедерація Праці доходить до порозуміння в урядом і намагається спільно успокоїти робітництво. Не диво, що один з визначних діячів Ген. Конфед. Праці нав'ть видвигнув конкретне **домагання, щоб комуністична партія зобовязалася залишити ту акцію і зліквідувати фабричні ячейки,** а принайменше, щоб наказала їм шанувати рішення поодиноких синдикатів.

АРЕШТУВАЛИ НАЧ. РЕДАКТОРА „АКСІОН ФРАНСЕЗ“.

ПАРИЖ, 30. 10. ПАТ. Арештування нач. редактора „Аксіон Франсез“ викликало велике враження у правих колах. Він дав себе арештувати без протесту і взвав приятелів, щоб затримали спокій.

ДАЛЬШІ СУТИЧКИ.

ПАРИЖ, 30. 10. ПАТ. Після віча франц. суспільної партії (де ля Рока) дійшло до протиманіфестації; легко ранено 10 осіб, арештовано 7.

В УКРІПЛЕНІЙ СМУЗІ.

ПАРИЖ, 30. 10. ПАТ. Міністер нац. оборони Даладіє звиджує зі шефом ген. штабу ген. Гамеленом північні укріплення.

—o—

Еспанська справа перед льондонською палатою громад.

ЛЬОНДОН, 30. 10. ПАТ. На вечірному засіданні палати громад лідер лейбуристів Етлі заявив, що неінтервенція збанкротувала і виявилася звичайною фарсою. Постійні уступки демократії перед погрозами ворогів не запевнять безпеки В. Британії.

На те прем. Болдуін відповів, що було кілька випадків нарушення невтральности з обох боків, та були це занадто дрібні події, щоб В. Британія могла закинути політику неінтервенції. Вістка, немовби 700 італійців причалило на одному з Балеарських островів, виявилася неправдивою. Дуже небезпечно булоб для Европи взяти участь у боротьбі комунізму з фашизмом; ті оба напрямки є зовсім чужі для Англії.

Ніякої резолюції не зголошено, дискусія покінчилася без голосування.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Французький уряд поручив рухомій гвардії хоронити транспорти вугілля.

Представник британського міністерства закордонних справ заявив у палаті громад, що від коли заключено договір неінтервенції, до Еспанії вивезено лише 25 скорострілів, замовлених ще минулого року, та 7 комунікаційних літаків.

Абісинський вожд рас Іміру дістався до неволі племен Галля.

—o—

І на польських землях українські учителі небажані.

Кожна кураторія уладжує на вакаціях спеціяльні курси для учителів своєї округи, щоб підготовити їх до реалізації нових програм. На одному такому курсі у краківській окрузі візитатор гостро виступив проти українських учителів, кажучи, що між польськими учителями є теж учителі іншої національности. Вони не вміють розвинути почувань у польської молоді. Такі учителі не мають ніякої вартости і їх тримають на посадах лише з толеранційних оглядів. Свою промову візитатор закінчив такими словами: „Такий учитель не розуміє окруження“.

Можливо, але чи польський учитель з Познанщини або з інших земель корінної Польщі розуміє середовище українських дітей? Чи бодай хоче зрозуміти?! Ні! Єдиною правильною розвязкою було би забрати — і то негайно — всіх польських учителів з українських земель назад до корінної Польщі та перенести українських учителів з земель польських на українські. За таку розвязку українські заточенці були б дуже вдячні.

В описаному випадку дивує нас те, що високий педагог так зневажливо висловлюється про працю українських учителів, які все й всюди збирають за ту працю похвали. Ми — на жаль — не можемо з цензурних оглядів спинитися основніше над „культуртреґерською“ працею польських учителів на українських землях. А малиб ми неодно цікаве сказати!

—o—

Перед реформою ґрунтового податку.

НЕЧУВАНА БАЙДУЖІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА.

Вже від року переводять клясифікатори у прискореному темпі з доручення, повітових клясифікаційних комісій клясифікацію ґрунтів, щоби зреформувати ґрунтовий податок. І ось доходять до нас вістки, що наш хліборобський загал зокрема наша інтеліґенція та установи, що безпосередньо зацікавлені у хліборобських справах, майже зовсім не звертають уваги на цю, таку важну для хліборобів акцію. Оповідають нам, що клясифікатори вже були на полях по селах і ніхто зі селян навіть не звертав уваги на те, чого вони ходять по полю. А тимчасом вони переводять клясифікацію ґрунтів до реформи ґрунтового податку.

Дотепер по селах нарікають на несправедливий ґрунтовий податок. Кажуть, що дідичі за цю саму землю платять менший, а селяни більший податок, бо мовляв, дідичівську землю клясифікували нижче, селянську вище. Це було тому більше як 70 літ. Хліборобські товариства почали домагатися, щоб переклясифікувати ґрунти і зреформувати податки. Сойм приняв дня 26. березня 1935. р. закон про клясифікацію ґрунтів для ґрунтового податку на те, щоб наперед перевести клясифікацію і достосувати податки до кляс ґрунтів. Ця акція буде важна десятки літ, не тільки для нас, але ще більше для наших дітей, внуків, правнуків. І кому тепер склясифікують ґрунти за високо, буде платити він та його нащадки високі податки. Чомуж така байдужість у цій справі?

Політикою, високопарними гаслами і резолюціями займаємося дуже часто, але цікавимося дуже мало важними справами як ґрунтовий податок, меліорація заходами Хліборобської Палати, комасація заходами старость і воєвідств і такими подібними життєвими, пекучими та реальними потребами села. Ще трохи цікавимося парцеляцією. І так, мовляв, продають тільки кольоністам, отже шкода заходів. Так дальше не може бути!

Ми мусимо самі зацікавитися цими справами і зацікавити ними хліборобів. За мало складати все на „Сільський Господар“, бо він не має ані великих фондів, ані таких людей, щоби могли ці справи живим словом по всіх селах вияснити і ними кермувати. Цими справами мусить зацікавитися та їх допильнувати ввесь український загал, як загально-національну справу. „Сільський Господар“ вияснює і так ці справи своєчасно у свому органі „Сільський Господар“ та в окремих своїх виданнях: книжках і календарях „С. Г.“

Отже тепер такою найпекучішою справою є клясифікація ґрунтів. „Сільський Господар“ подбав, щоби по клясифікаційних комісіях були теж представники українських хліборобів. „С. Г.“ писав нераз про це у час. „С. Г.“ та видав окрему книжку „Клясифікація ґрунтів“ (коштує 1.25 зол. з пересилкою). Але це за мало. Справу мусить допильнувати в першу чергу низовий і повітовий провід. Вони мусять освідомити селян, які їм права застерігає закон і як мають доходити своїх прав. Запізно такі справи боронити на комісіях. **Їх слід допильнувати на ґрунті, коли клясифікатор ходить по полі, а опісля пише протокол у канцелярії в селі та коли його підписує солтис і двох сільських радних.** Ось тоді найважніший момент оборони інтересів ... перед надмірними податками.

Може тепер дідичі в меншій ласці як ... і не буде їх податок менший. Але на їх місці на наших землях є інші господарі, що мають більшу ласку, ніж український селянин. Щоб ... наші нащадки не нарікали на нас, що ми не допильнували справи і наші ґрунти вище клясифіковані, як наших сусідів, мусимо до останньої точки використати законні постанови в ... справах.

Згідно з законом з 16. березня 1935 про клясифікацію прислуговує селянам право брати ... ву участь у клясифікації, у першу чергу бути присутнім при клясифікації ґрунтів на полі і при списуванні протоколу.

І це право мусимо припильнувати та з ... скористати. Бо це є перша і найважніша ... ція. Тоді можна зголосити устно або письменно свої завваги щодо клясифікації. Прислугує ... право домагатися, щоб провірено клясифікацію ґрунтів, але одночасно треба приготовити ... цього самому поле.

Треба теж нам знати, як поводитися в комісіях, коли і де можна переглянути реєстр і клясифікаційні пляни, які клясифікатор виложив до перегляду в селі. Але на це за мало місця, щоб у статті все пояснити. Тому ще раз відсилаємо зацікавлених селян до нашої книжки „Клясифікація ґрунтів“, в якій подано основно законні постанови і вказівки, як клясифікувати ґрунти, як поводитися на випадок, коли селянин невдоволений і т. д. Цю книжку повинен мати кожний, хто платить ґрунтовий податок, хто купує землю і де комасують ґрунти.

У власному інтересі допильнувати клясифікації ґрунтів, щоб опісля не були покривджені податками, бо нарікання і так нічого не поможуть.

Інж. І. Лапчук.

А. ЕФІР.

ФОТОҐРАФІЯ КРАСУНІ.

Льорд Вімблей задзвонив за своїм приватним секретарем дуже схвильований. За хвилину відчинились обиті двері і до кімнати, де за великим стилевим столом сидів льорд, увійшов пан Сміт.

— Пане Сміт! — крикнув льорд — Погляньте не цей образ! — і підсунув під його очі, останнє число ілюстрованого журналу. Була це фотографія досить мало одягненої жінки.

— Гм! — подумав секретар, бо не знав, чи має обуритись чи дати вислів свому захопленню.

— Отже як, пане Сміт? чи подобається вам ця жінка? — спитав льорд нетерпеливо.

— Гм! — ще раз вагався секретар, — на жаль лице цієї жінки закрите маскою... Але як брати під увагу її будову, то не можна сказати, що вона негарна.

— Не можна сказати, що вона негарна! — попав у лють льорд Вімблей. — Пане Сміт, ви не розумієтесь зовсім на жінках! Пригляньтесь тільки добре цим чудовим плечам, цим виніжненим рукам, лініям... А це оксамитне волосся! Чи треба вам аж обличча, щоб сказати, що ця дама — а може і дівчина — це втілення янгола в людській подобі?

Сміт мусів погодитись із своїм хлібодавцем:

— Маєте найповнішу рацію, мільорде, але підпис під фотографією „Леді Ікс“ вказує на те, що це псевдонім.

— Ця ваша увага дуже глибока, бо я досі не надибував прізвища „Ікс“. Будь ласка, повідомить телефонічно редакцію журналу, що ми приїдемо туди, а Джемс нехай запрягає.

Наказ виконаний.

У редакції приняли достойного гостя незвичайно чемно. Видавець спитав:

— Коли я вас зрозумів, то ви хотіли би знати прізвище та адресу дами, з якої зроблена ця фотографія.

— Так, — відповів льорд.

— На жаль, не можу вволити вашої волі. Ми дістали цю фотографію від одного нашого парискього співробітника, фотографа.

— То будь ласка, дайте мені його адресу.

За пять хвилин льорд мав адресу: „Рене Ґарсіон, площа Авені, ч. 17.“

Чверть години пізніше льорд зупинив своє авто на летунському майдані в Кройдон.

— Пане Сміт, замовте два білети до Парижа — доручив секретареві і подивився ще раз на фотографію.

Париж. Перед домом ч. 17 площа Авені зупинилось авто. З авта вийшов аристократ з королівськими рухами. За ним ішов чоловічок, що нагадував мученика. Він ішов два кроки ззаду і перед домом сказав:

— Мільорде! Це тут. Але мусите потерпіти, бо фотоґраф Рене Ґарсіон мешкає аж на пятому поверсі.

Фотограф присягався на всіх святих, що він не має нічогісінько спільного ані з журналом ані з фотографією там поміщеною. Щойно, коли льорд витягнув свій портфель і фотограф побачив гроші, зробив йому скромне признання:

— Цю фотографію замовила собі для свого приятеля. Але я не знаю ані її прізвища ані її адреси.

— А може маєте її фотографію з лицем? — спитав льорд.

— Ні, пане.

— А може знаєте прізвище та адресу того приятеля, для якого вона замовила фотографію.

— Ні, пане.

— А можете мені описати, як виглядала ця дама?

— Ні, пане.

Льорд звернувся до свого секретаря:

— Ідемо, пане Сміт!

Та коли вже були при дверях, фотограф закликав їх.

— Пане! Я пригадав собі, що ця дама говорила по французьки з анґлійським акцентом, може буть була американка. Ага! ще одно. Коли вона виходила, згубила листочок паперу. Я сховав його, гадаючи, що вона може ще вернеться.

Льорд Вімблей кинув оком на записку і прочитав: „Фреді Конґем, Ґранд Готель, Ню Йорк“.

Десять хвилин пізніше стояв пан Сміт перед віконцем великого французького корабельного товариства:

— Дві люксусові кабіни до Ню Йорку!

Ню Йорк, Ґранд Готель. У кімнаті дирекції сиділо двох джентельменів з Льондону. Льорд спитав:

— Ви певно зможете нас поінформувати, чи не мешкав у вас пан Фреді Конґем?

— Так, це один з моїх постійних гостей. Пять днів тому він вернувся до Льондону.

Листопадові Роковини.

Рада Т-ва „Молода Громада" у Львові повідомляє своїх членів, що дня 31. жовтня ц. р. в год. 8.30 вечором відбудеться при вул. Коперника ч. 21. І. отворення нової домівки Товариства. З відкриттям получені перші осінні товариські сходини.

Дня 1. листопада ц. р. відправиться у храмі св. Юра у Львові архиєрейська Служба Божа. Початок точно в год. 8.45. Збірка членів Т-ва в год. 8.30 на подвір'ї коло церкви.

В год. 12. візьмуть усі члени Т-ва участь у відкритті відділу історично-воєнних памяток у Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові, вул. Чарнецького ч. 21.

Святочні листопадові сходини для членів Товариства влаштовує Головний Виділ і львівська філія „Союзу Українок" у суботу 31-го жовтня в год. 19. у домівці Т-ва (вул. Сикстуська ч. 46. партер).

Старшина Рух. Т-ва „Сокіл IV." у Львові улаштовує святочний звіт своїх членів з нагоди Листопадових Роковин дня 31. жовтня ц. р. в год. 20.15 у домівці „Сокола IV." при вул. Крупярській ч. 15. з програмою: 1) звіт членів; 2) реферат; 3) сокільське приречення нових членів „Сокола IV.".

Окруження Малягі.

СЕВІЛЛЯ, 30. 10. ПАТ. Малягу відтяли остаточно зі сторони суші від червоної Еспанії по здобутті Тороксу. Червоні вивезли на море 70 заручників і затопили їх.

ЧЕРВОНІ ХОТЯТЬ ПЕРЕМИРЯ?

СЕВІЛЛЯ, 30. 10. ПАТ. З Бургосу повідомляють, що буцім то президент Азаня звернувся до національного уряду з пропозицією припинення військових операцій із задержанням дотеперішнього стану посідання. Імовірно ген. Франко відкинув ту пропозицію.

ПРЕДСТАВНИКИ МАДРИДСЬКОГО УРЯДУ ДО МОСКВИ.

РИМ, 30. 10. ПАТ. Агенція Стефані повідомляє, що делегати мадридського уряду поїдуть совітським кораблем з Барсельони до Москви на 19-ті роковини большевицької революції. До Барселони приїде на інспекцію в найближчих днях совітський летун ген. Айдеман.

—o—

АМБАСАДОР РІБЕНТРОП В АНГЛІЙСЬКОГО КОРОЛЯ.

ЛЬОНДОН, 30. 10. ПАТ. Король Едвард VIII. приняв сьогодні на авдієнції німецького амбасадора Рібентропа, який вручив королеві свої повновласти.

— Чи ви не бачили його в товаристві одної дами? — і льорд показав директорові фотографію з журналу.

— Гм... правду сказавши то пан Конгем відомий з того, що любить жінки. Але я особисто бачив його тільки в товаристві жінок одягнених. Зате можу вам служити його льондонською адресою.

Льорд на самоті із своїм секретарем сказав:

— Я не завагаюсь, якби треба було цьому містерові Конгемові відобрати цю таємничу жінку всіми засобами. Мушу вам щиро признатись, що я попросту закоханий у цій жінці. Чи ви це розумієте, пане Сміт?

Чотири дні пізніше висіли вони оба з корабля „Квін Мері" в Савтгемптоні. Авто зупинилось перед одною віллею. Вийшов льокай. Льорд Віміблей передав свій білет:

— Прошу мене замельдувати у пана Конгема.

Секретар спитав:

— Чи ви справді маєте надію віднайти тут цю даму?

— Зовсім певно, пане Сміт. Ви тільки зачекайте тут.

Сміт сидів в авті і чекав. Після пяти хвилин почув якийсь крик. За хвилину пізніше звявився льорд зовсім червоний.

— Пане Сміт! Приготуйте все до поєдинку. Я маю завтра вранці поєдинок з паном Конгемом! І замовте мені теж на нині адвоката.

Сміт уклонився глибоко і спитав зацікавлений:

— То „леді Ікс" це жінка пана Конгема?

— Пане Сміт, не гнівайтесь, але ви скінчений осел! Леді Ікс це моя жінка! Перекл. в. г.

З організаційного життя.

ПОЛІТИЧНО-ДИСКУСІЙНА НАРАДА В ПЕРЕМИШЛІ.

19. жовтня ц. р. відбулася заходом П. Н. К. в Перемишлі в салі „Української Бесіди" в год. 7. веч. політично-дискусійна нарада. Саля нарад була битком виповнена чільними представниками перемиського громадянства. Нараду відкрив і її проводив голова П. Н. К. **д-р Микола Рибак**, секретарював **проф. Гонтарський**. Півторагодинний політичний реферат про сучасне положення української нації і тактику УПР виголосив **посол Володимир Целевич**. Над рефератом виявилась дуже цікава й жива дискусія, в якій забирало голос кільканадцятьох промовців, м. ін. адв. Навроцький, о. Борисевич, пос. Пеленський, д-р Страх, д-р Хробак, дир. Станимир, п. Доротяк, ред. Костюк, проф. Гонтарський та інші. Наради протягнулись до год. пів до 12. В дискусії порушено багато важних для українського життя питань та обговорено пляни політичної праці в перемиському повіті на найближчий час. Небавком відбудеться в Перемишлі реферат посла Целевича про г. зв. „народній фронт".

ПОЛІТИЧНО-ДИСКУСІЙНА НАРАДА В ЯВОРОВІ.

Заходом П.Н.К. в Яворові відбулася 26. жовтня ц. р. в просторій салі „Нар. Дому" в год. 6. веч. політично-дискусійна нарада, в якій взяло участь близько півтора сотки чільних яворівських громадян. Нараду відкрив та проводив їй **дир. Ом. Назаревич**, секретарював п. **Дмитро Харамбура**. Реферат про політичне положення і найближчі політичні завдання в терені виголосив **посол Володимир Целевич**. У дискусії забирали голос: о. Миронюк, Михайло Гарасим, дир. Микола Чопик, п. Лисий, представник ремісництва п. Салик, д-р Матвісів, п. Теодор Харамбура і п. Остап Білинський. Вичерпуючі відповіди давав посол Целевич. Рішено в найближчому часі повести акцію в справі поборювання комунізму та в справі земельній, і скликати окрему нараду громадських, волосних та повітових радних яворівського повіту в самоуправних справах.

ПОЛІТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ В ТЕРНОПОЛІ.

Заходом ПНК УНДО в Тернополі відбулася 3. жовтня ц. р. нарада інтелігенції і міщан, присвячена політичним справам. Наради відкрив і проводив їм проф. **Іл. Брикович**. Реферат про теперішнє політичне положення і про політику УНДО та УПР виголосив голова партії й УПР **пос. Василь Мудрий**. Референт насвітлив сучасні політичні відносини у нас і за кордоном, проаналізував положення цілої української нації та докладно умотивував теперішню нашу національну політику в Польщі.

По рефераті відбулася дискусія, в якій забрали голос проф. Степан Кордуба, м-р Скородець, пос. Василь Болюх, проф. Павло Дяків та кол. Остап Сіяк. Дискутанти ставили запити до референта, або промовляли на організаційні теми — головно проти політично-партійного индеферентизму. На піднесені запити дав основну відповідь пос. В. Мудрий, що вже вдруге цього року відбув таку політичну конференцію в Тернополі. На останній було приявних коло 100 осіб. Хід обох конференцій був поважний і позитивний.

Виховна праця над нашими найменшими.

Загальні Збори Т-ва „Українська Захоронка".

В четвер 29. ц. м. вечором відбулися загальні збори Т-ва „Українська Захоронка" в салі „Бесіди" при участи коло 70 осіб. Збори відкрила і проводила голова п-ні Софія Ракова, секретарювали п-ні: Павликовська та Рялева. З річевих звітів (голови та адміністратора п. Мельника), головно обширного звіту секретарки п-ні Целевичевої присутні довідалися, що члени Старшини Т-ва працювали зі самопосвятою, щоб лише окружити батьківською опікою найменших, виховуючи їх у релігійному та національному дусі. Старшина Т-ва відбувала щотижня засідання, деколи двічі так, що всіх засідань у діловому році відбулося 59. Найбільше клопоту мала Старшина з фінансовими справами. Під виховною опікою Т-ва в 7 захоронках і двох світлицях у Львові було 370 дітей, з того 198 хлопців і 172 дівчат. Крім того Т-во вело в діловому році 9 півосель, в яких було 720 дітей, у віці від 3—14 років. Дітвора півосель діставала цілоденний прожиток та фахову опіку.

Щоб роздобути необхідні фонди, Т-во уладило 35 імпрез, з яких найважнішою було ювилейне свято в честь Митрополита Шептицького, який дає найбільшу матеріяльну піддержку Українській Захоронці. Т-во піддержує матеріяльно теж мясарська фірма Т. Пявки і кооп. „Труд", яка безкорисно помагала шити найменшим народні одяги. Безкорисну лікарську опіку давала Народня Лічниця і лікарі: д-р Мак, д-р Берест, д-р Турко, д-р Любчак, д-р Макарушка та д-р Степанія Корінець. Релігійною опікою окружали наших найменших отці пароxи поодиноких наших церков.

Щоб прийти з допомогою убогій дітворі Т-во вело в діловому році дві харчівні: при вул. Городецькій і при вул. Жовківській, де діти найбідніших батьків діставали безплатні обіди з двох страв. З обідів користали ученики (-ці) народніх, середніх і фахових шкіл. Харчівня при вул. Жовківській видає денно 180 обідів, при вул. Городецькій 250 обідів. На все те треба грошей. Касовий оборот у діловому році осягнув 88.142 зл. і 60 сот.

В дискусії не забирав ніхто голосу і присутні одноголосно признали Старшині абсолюторію за її дійсно невсипущу діяльність.

Підчас нарад комісій-матки п-і М. Пастернакова при допомозі свого мужа висвітлювала прецікаві світлини про життя наших найменших в захоронках. Крім того п-ні Пастернакова як педагогічна референтка виголосила прегарний реферат на педагогічні теми. В рефераті спинилася головно на методах і системах дошкільного виховання та обговорила виховання в українських захоронках.

По короткій перерві на внесок голови комісії-матки о. канцл. Галянта головою вибрали далі п-ню **Софію Ракову**. Її вибір приняли присутні невмовкаючими оплесками. Це найкращий доказ великої пошани за дотеперішню діяльність голови. До Старшини ввійшли пані: М. Донцова, Н. Стефановичева, М. Пастернакова, Н. Макарушкова, С. Павлова, О. Целевичева, О. Лончинова, Копачева, Савчакова, С. Роздольська, Назарева, Левицька, Гольфельд, Нагірна та О. Ґижова.

До контрольної комісії вибрали пань: Федакову, І. Павликовську, Кульчицьку і Филиповичеву.

До секції опіки ввійшли пані: Скоплякова, Кавулева, Л. Левицька, С. Монастирська, Н. Мечникова, Кіндійова, Юзичева, Мартюкова і Залозецька.

На запит о. Каштанюка у справі продажі реальности Т-ва при вул. Жовківській відповіла голова С. Ракова і п-ні І. Павликовська. Обі пані вияснили, що реальність не приносила майже ніякого зиску, вимагала основного ремонту і тому треба було доконче її продати. Зате Старшина купила гарний триповерховий дім при вул. Кентшинського.

о. Лончина поставив внесок, щоб створити якнайшвидше захоронку для краківської дільниці. Збори закінчилися в год. 8-ій вечором.

Державний переворот в Іраку.

ЛЬОНДОН, 30. 10. ПАТ. Райтер повідомляє з Каїру, що кружляють там поголоски, буцім то в Багдаді відбувся військовий державний переворот.

ЛЬОНДОН, 30. 10. ПАТ. Райтер повідомляє, що вістки з Багдаду потверджують, що в столиці Іраку відбувся військовий державний переворот.

КАЇРО, 30. 10. ПАТ. З Багдаду повідомляють, що уряд уступив під загрозою військової змови. Переворот відбувся без проливу крови. У проводі нового уряду стоїть Гікмет-Сулейман.

Траґедія розділеного учительського подружа

Він: Козак Антін, учитель у Волі Зарчицькій, повіт Ланьцут, шкільний район Ярослав.

Вона: Козакова Марія, учителька в Сокольніках, повіт Тарнобжеґ, шкільний район Ніско.

Обоє українці. Побралися перед сімома роками і живуть досі віддалеві від себе 60 км. На численні подання з обох сторін, щоб дістатися на посаду до одної місцевости, дістають завжди відмовні відповіди з дотичних шк. інспекторатів і з Львівської Кураторії. По сімох роках такого подружого пожиття він захорував на нервовий розстрій і лежить тяжко хорий. Вже минулого року, тяжко хорував. Найліпші специялісти нервових недуг у Кракові й у Львові кажуть, що на його хоробу нема в аптиці лікарства, бо його треба негайно і конечно віддати родинній опіці, якої він досі не мав. Протягання стану, який є тепер у того чоловіка, доведе його в короткому часі до грізної катастрофи. Таких і подібних фактів маємо десятки.

Що на це Львівська Шкільна Кураторія?

——o——

Сензаційне арештування ендецького студента у Львові.

У вівторок 27. ц. м. арештували у Львові студента медицини Чеслава Роїка, зате, що в дні 24. ц. м. бив шиби підчас протижидівських заворушень і що в дні 27. ц. м. брав участь у збіговиську і демонстрації під Народнім Домом, де відбувались збори Леґіону Млодих. Підчас слідства пізнали принагідні свідки Роїка, як того, що в дні 29. травня ц. р. побив у Стрийському Парку Соломона Розенмана зі своїми покищо невідомими товаришами так важко, що він помер по кількох днях. Щойно тепер, по пятьох місяцях виявилось, що одним із убивників був Чеслав Роїк. Його відставили до слідчої вязниці.

——o——

НОВИНКИ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— **ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру містимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.**

— Панахида по бл. п. Арт. Мал. Ю. О. Магалевському відбудеться 1. XI. ц. р. в год. 1-шій у православній церкві при вул. Францішканській. 2977

— Чи Ви вже придбали цікаву та корисну лектуру на осінні вечорі? Ні? Так поцікавіться калєндарем „Криниця“ на рік 1937. Його всесторонньо опрацьований зміст напевне задоволить Ваші мистецькі вимоги. Перегляньте його в якійсь книгарні, а напевно купите. Ціна невелика, тільки зол. 1.50. Можете також замовити у Вид. „Діло“, залучивши до ціни 30 сотиків на порто.

— **Приймаю пацієнтів** у моїм заведенні у Львові, вул. Сикстуська 17. від 9—1 і від 3—6.30, в неділю і свята за попереднім замовленням. Пльомби, корони, штучні зуби в золоті, плятині і в кавчуку. Полегші у сплатах. — Насс. 1—2

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3. І., тел. 54-46. Найпевніша льоката гроша.**

— **Голинський співає у Варшаві.** Відомого оперового співака Михайла Голинського запросила дирекція варшавської опери на гостинні виступи. Перший виступ буде 5. листопада ц. р. в „Аїді“ (Радамес), другий тиждень пізніше в „Кармен“ (Дон Хозе).

— **Львівські трамваї в задушні дні.** Дирекція трамваїв у Львові повідомляє, що в днях 31. ц. м. та 1. і 2. листопада ц. р. будуть змінені напрями деяких трамваєвих ліній. Зміна буде в суботу в год. 12—19, в неділю в год. 8—19, в понеділок в год. 12—19. Отже вози лінії „1“ будуть курсувати з Головного двірця вулицями Сапіги, Коперника, Сикстуською, Ринком, Личаківською до Личаківського цвинтаря і назад вул. Зеленою, Баторія, Гетьманською, Сикстуською, Коперника, Сапіги до Головного двірця. — Вози лінії „2“ — що другий віз означений відповідними таблицями — з Гол. двірця вул. Городецькою, Казимира В., Леґіонів, Баторія, Зеленою до Личаківського цвинтаря і назад вул. Личаківською, пл. Бернадинською, вул. Гетьманською, Казимира В., Городецькою до Гол. двірця. — Вози лінії „3“ з Янівської рогачки, вул. Янівською, Казимира В., Леґіонів, пл. Бернадинською і Бандурського, вул. Личаківською до Личаківського цвинтаря і назад вул. Зеленою, Пілсудського, Баторія, Гетьманською, Казимира В., Янівською до Янівської рогачки. — Вози лінії „8“ з Богданівки вул. Городецькою, Казимира В., Леґіонів, Баторія, Зеленою до Личаківського цвинтаря, і назад Личаківською, пл. Бернадинською, вул. Гетьманською, Казимира В., Городецькою до Богданівки. — Крім того ... хомлять вози зі знаком „4 А“, що курсуватимуть з вул. Листопада, вул. Потоцького, Коперника, Сикстуською, Леґіонів, Баторія, Зеленою до Личаківського цвинтаря, дальше вул. Личаківською, Підвале, Ринком, Сикстуською, Коперника, Потоцького до вул. Листопада. Вози зі знаком „Н“ з Гаврилівки, вул. Жовківською, Краківською, Казимира В., Янівською до Янівського цвинтаря й тими самими вулицями до Гаврилівки. — Автобуси МКЕ курсуватимуть з Марійської площі, Гетьманською вул., Казимира В., Янівською до Янівського цвинтаря і на Марійську площу. Ціна переїзду автобусом буде 20 сот. Трамваєві карти річні й білети пересідання не будуть важні до переїзду автобусами.

— **Новий емеритальний закон.** З Варшави повідомляють, що рада міністрів має в найближчому часі затвердити проект нового закону в справі емеритур. Проект обіймає всі побори і емеритальні права держ. цивільних урядовців і службовців. Військ. емеритури будуть унормовані окремо. На основі цього проекту емеритура буде прислугувати всім держ. функціонерам після 15-літньої служби у висоті 30 прц. платні і в міру дальшої служби зростатиме ... прц. плати після 35 літ служби. Емеритура не може бути вища від 1000 зол. місячно. Існуючим уже емеритам новий проект привертає ... же всі права, які мали перед декретом з ... пада минулого року й обтинає побори з того часу найвище на 10 прц. і то тільки у випадку, як емеритура перевищає 100 зол. місячно. ... пис про позбавлення права до ... би в б. „заборчих“ державах перестає обо... зувати. Новий проект привертає побори ... тальних складок зперед 1934 р. Його пред... жать законодатним тілам на найближчій ..., але не виключене, що появиться шляхом президентського декрету.

— **Премієр Складковський проти бешкетів у вищих школах.** У звязку з останніми ексцесами польської молоді у вищих школах премієр ген. Славой-Складковський оголосив заяву, що буде безоглядно протиставитися всім, хто обнижує рівень академічних амбіцій до штубацьких (... ковскіх) бешкетів. „Буду протидіяти тим, хто роблять бешкети, і тим, що їх інспірують, а управляють негідну спекуляцію на запалі душі молоді“ — кінчить премієр.

— **За комуністичну пропаганду.** Горішнє старосто у Львові припинило діяльність „Звйонзку вольней мисл̈і“, що займався комуністичною пропагандою. Арештовано ... осіб.

— **За належання до КПЗУ** і комуністичну діяльність окружний суд у Коломиї засудив ... комуністів на кари від 5 до 6 літ вязниці.

— **Краєва хроніка.** До кооперативи „...“ в Березові Нижньому пов. Коломия вломилися злодії. Коли в тім часі надійшов господар ... Фіцин, що мешкає в сусідстві, один із злодіїв ударив його палкою по голові, внаслідок чого він утратив свідомість. Злодії втікли в напрямі Яблонова. — В Заболотові пов. Снятин повісився 20-літній Іван Борлий, якому родичі не позволили звінчатися з бідною дівчиною. Причину самогубства подав у листі. — На стації Сапіжанка біля Камінки Стр. переїхав товаровий потяг 70-літнього Семка Коцюка. — В Мишині пов. Коломия 2-літня Анна ... полишена в хаті без опіки обпалася ... і того самого дня померла. Родичів потягнуть до відповідальности.

— **Нові опікуни Полісся.** В Берестї появилося перше число польського часопису „Очерет“, присвяченого справам Полісся. У вступному слові від редакції читаємо: „Не голосимо ... кличів, не маємо ніяких програм, не служимо ніяким доктринам, — хочемо тільки працювати для добра Полісся, поширюючи про нього правду, часом може сумну і прикру, але тільки правду“. Булоб усе дуже гарно, якби тільки редакція „Очерету“ не фальшувала тієї правди в ім'я якихсь „вищих“ інтересів.

— **Повне видання творів марш. Пілсудського в Німеччині.** Нім. видавниче заведення в ... виладжує збірне видання творів марш. Пілсудського (політичні твори, промови, приказі і т. п.) в німецькому перекладі та з переднім словом премієра Ґерінґа. Цікавий є проспект видання з листою субскрибентів. Між німецькими субскрибентами фіґурують м. ін. канцлер Гітлер, премієр Ґерінґ, міністри Ґебельс, Бльомберг, ...

рат, Вальтер, Фрік, Керль, Руст, дальше Альфред Розенберг і інші визначні партійні діячі, президент данцігського сенату Грайслер і т. д.

— **Лавреати нагороди Нобля в медицині.** Як повідомляють із Стокгольму цьогорічну нагороду Нобля в ділянці медицини і фізіольогії признано 30. ц. м. Нагороду поділено між проф. Генриха Галета Деля в Льондону і проф. Леві з Грацу. Перший з них славний зі своїх дослідів над споришем, другий є спеціялістом у ділянці фізіольогії нервів.

— **Тільки 1.784 неграмотних у чехословацькій армії.** Неграмотність у Чехословаччині належить до рідкости, до чого причинилася реформа шкільництва у Словаччині й на Закарпатті. В 1926 р. було в армії ще 4.825 анальфабетів з тих країв, тепер є тільки 1784 вояки, що не вміють читати ні писати. Всі мусіли перейти спеціяльний курс, на якому 85 прц. вояків навчилися грамотности.

— **Служниця письменницею.** В Ню Йорку велику сенсацію викликав факт, що першу нагороду в конкурсі на повість, написану по шведськи, здобула молода фінляндка, Салі Сальмінен, занята в цьому місті в характері покоївки. Конкурс розписала видавнича фірма Больґар Тільдт з Гельсінґфорсу. Нагороджена премією 50.000 фінських марок повість має заголовок „Катріна“. Двацятькількалітня авторка перебуває від 6 літ в Америці. Тепер вона посвятиться письменницькій праці.

— **Не вдалось добути корабель.** З Гамільтону повідомляють, що кружляк „Драґон“ і два гонники пробували впродовж двох днів видобути еспанський корабель „Крістобаль“, який затонув на висоті Бермудських островів, але безуспішно. Дальші спроби занехано.

— **Небезпечне заняття.** В одній з найбільших друкарень у Берліні інститут професійних недуг ствердив масове затроєння друкарських робітників, що обслуговують ротаційні машини барвного друку. При цьому друку вживають фарб, що містять у собі мішанину бензолю, ксильолю і толюолю, які швидко парують і занечищують повітря. Пари тих складників затроюють подібно як наркотичні субстанції. При довшому затроєнні появляються зміни в крові і внутрішних органах. Відповідна вентиляція і систематична лікарська контроля може запобігти такому затроєнню.

— **Чехословацькі державні нагороди за 1936 р.** Міністерство освіти Чехословаччини призначило 28. жовтня такі державні нагороди: Ярославові Сайфертові за том поезій „Руки Венери“, Ф. Х. Шальді за книжку „Старі та нові дереворити“, Ляко Новомеському за поезії „Відчинені вікна“ та Егонові Гостовському за повість „Палій“, за драматичну творчість Франтішекові Лянгерові за песу „Кінна стежа“ і Е. Ф. Буріянові за його режисерську працю. За музичну працю дістала нагороду Чеська Фільгармонія за поширювання рідних творів на чужині. За творчість у німецькій мові дістав нагороду Еміль Меркер, а саме за свої поезії. Кожну нагороду призначувало окреме жюрі складене з 5 членів.

— **Найбільший телескоп на світі.** В нюйорському музею природничих наук виставили модель телескопу, який будують тепер у Філядельфії для астрономічної обсерваторії в Пальомар у Каліфорнії. Телескоп помістить величезну сочку з проміром 200 цалів, яку перед кількома місяцями виготовили у скляних гутах у Корнінгу в нюйорському стейті і перевезли до Каліфорнії задля ошліфування. Телескоп буде готовий до вжитку астрономів в 1940 р. Представляється він як велика рура 20 метрів завдовжки та 7 метрів у перекрою. Важить 500 тон. До цього великого діла, яке астрономи цілого світу повитали з захопленням, причинився мільйонер Рокфелер, що жертвував на ту ціль шість міліонів долярів. Новий телескоп зближить місяць на віддаль 38 кільометрів і подвоїть змогу бачити небесні тіла аж до віддалі двох міліонів світляних літ. Незвичайний цей апарат так сконструований, що при його величезних мірах і тягарі мала дитина одною рукою зможе його обертати.

Всячина.

200 наречених і одна жінка.

До мера міста Веймута звернулась перед кількома тижнями одна жінка з проханням, щоб він підшукав для неї чоловіка. На оголошення мера зголосилось 200 мужчин. Перед кількома днями дістав знов мер письмо від цієї жінки, якої назвище французькі приписи промовчують. Вона просить припинити бранку мужчин, тому, що вона рішилась вже вийти заміж за одного з кандидатів, емеритованого старшину.

—o—

Дивогляди.

НЕ МОЖЕ РІШИТИСЯ НА ПОЛ.

Париські часописи подають сензаційну вістку з Ню Йорку, що Зденек Ковбек, чехословацький спортовець, що недавно з жінки перемінився у мужчину, тепер знову переходить зміну полу. Іншими словами, перемінився знов у дівчину. Кілько в тій вістці правди, годі ствердити. Одначе найпевніше, що нові сензаційні вістки — це хитрий рекламовий трік американців, бо Ковбкова чи пак Ковбек виступає в ріжних атракційних імпрезах. Організатори хотять мабуть такими вістками зробити б. чеській легкоатлетці сильну рекляму перед її виступами в Европі.

ОТРУЇВСЯ... ІМЕНЕМ СУДЖЕНОЇ.

Рекорд оригінального самовбивства побив 17-літній друкарський учень у Будапешті. Він закохався без взаємности в доньці свого сусіда. Доведений до розпуки її байдужністю зложив він на лінотипі імя своєї коханої і проковтнув гарячий ще відлив. Гаряче олово спричинило в організмі сильне затроєння. Хлопець помер, заки ще його довезли до лічниці.

НАЙТЯЖЧА ЖІНКА СВІТУ.

Щойно недавно довідались мешканці Яґодіни в Юґославії, що їх містечко може теж почванитись світовою славою, а саме має воно найтяжчу жінку у світі. Савета Анделіч, 26-літня донька мешканця містечка важить не менше, як 252 кг. До 16 року життя розвивалась Савета зовсім природно та її тіло мало зовсім звичайну вагу. Раптом по скінченні 16 літ її розвиток став ненормальний і одночасно почала вона жахливо прибувати на вазі. Дівчина, що почала соромитися своєї товстезної постаті, 10 літ не показалась нікуди поза домом своїх родичів.

Одначе тому, що її батько, бідний ремісник, не міг своїми скромними засобами заспокоїти її величезного апетиту, що непомірно зростав разом із вагою, рішилась Савета сама заробляти на свій прожиток. Вона мусіла передовсім зректись добровільної вязниці дома і погодитися на прилюдні виступи. Люди платили солені гроші, щоб побачити найтяжчу жінку світу. Щоб Савета могла вийти з дому своїх батьків, мусіли перед тим входові двері наполовину поширити.

—o—

З кіна.

Кіно „Касіно“: „Король жінок“.

Іще раз бачимо, як американські фільмові підприємці придумують ідеї до великих ревій, відкривають нові „зірки“, роблять їм карієру, доробляються майна, пропутують його з примхи жінок і власного себелюбства, і за кожним разом хотять починати все наново. Два приятелі з того самого бізнесу випереджують один одного, щоб заанґажувати найкращу, ще невідому артистку і один з них має такий хист зєднувати собі жінки, що кожна, якій обіцює він славу на сцені, йде за ним. У цій фільмі бачимо небувале багатство балетової ревії; попросту очі болять дивитися на довжезний хоровід костюмів та щораз то нові картини. Дуже зручно використана тут закулісова техніка, звичайно закрита перед нашими очима з пересувною сценою, що приближує та віддалює особи та предмети. Бачимо теж небуденного ґротескового танцюриста. Головну ролю грає Віліям Пауел — артист, що вміє відтворювати типи сальонових левів, повний темпераменту і англійського зверхнього холоду. Люїза Райнер у ролі француженки дала справді прегарну драматичну креацію. Мирна Льой не мала нагоди проявити свого таланту у ролі скромної жінки. Дуже добрим партнером Пауела був Франк Морґан, досвідчений артист від характеристичних роль. Уся фільма виграла би чимало, якби не мала так багато всяких епізодів, що повторюють той самий мотив. Режисери хотіли мабуть полишити враження величезного багатства нюйорських ревій і тої перевтоми, від якої гинуть великі підприємці. Фільма тягнеться замісць пересічних півтора години — дві години і чверть.

Дописи.

СТРИЙ.

Академічні Вечорі. Щоби розворушити зацікавлення інтеліґенції та молоді окружний відділ Т-ва св. Андрея у Стрию запросив на виклади членів Богословського Наук. Т-ва у Львові з рефератами. На прецікаві реферати почала приходити інтеліґенція, головно молодь. І коли на першім рефераті було 70 осіб — то на четвертім було вже 120 осіб. Останні реферати притягнули молодь до салі „Сокола“ в Н. Домі, де можна чогось цікавого довідатись. Коли по четвертім рефераті д-ра Гвтишака заповіли, що два тижні не буде реферату, учасники з жалем розходилися і весь час допитувались, чи напевно за два тижні будуть виклади. Окружний Відділ Т-ва св. Андрея, який фінансував виклади, бо з добровільних датків не можна покрити коштів подорожі прелеґента і заплатити за салю, авторитативно потвердив, що впедвае дальшу серію цікавих викладів у Бог. Наук. Т-ві у Львові, за що йому належиться загальне признання.

Анкета у справі поголовного членства „Просвіти“. Започаткована Матірним Т-вом „Просвіта“ у Львові пропаґанда поголовного членства „Просвіти“ найшла в Стрию і повіті щирий відгомін. Дня 22. ц. м. заходом Філії „Просвіти“ в Стрию відбулася анкета у цій справі, а 25. ц. м. в читальні „Просвіти“ на передмістю Лани. Присутні на обох анкетах виказали зрозуміння ваги хвилини і належно оцінили заслуги „Просвіти“ зобовязуючись доложити всіх сил, щоб кожна свідома українська одиниця стала членом „Просвіти“.

Театр „Заграва“. У своїм турне по Галичині приїхав 22. ц. м. до Стрия театр „Заграва“ на дві вистави під проводом п. Блавацького. Атракцією для міста і повіту була переробка „Квo вадіс“ Сенкевича в двох частинах. Вже прихильні рецензії зі Станиславова і Коломиї викликали велике зацікавлення. Обі вистави пройшли з великим моральним і матеріяльним успіхом. Прегарні костюми, мистецька гра артистів, роблять ці дві частини песи на довший час атракцією для української і чужої публики. Пополуднева вистава „Голгофта“ випала також добре і дає запоруку, що і на дальше буде притягати маси до свого театру. Коби ще вдалося підходити якусь українську песу.

Анкета у справі допомоги убогим у Стрию. Братство св. о. Николая у Стрию (секція допомоги убогим) скликало дня 25. ц. м. анкету до салі „Сокола“ у справі вирішення поведення акції допомоги бідним. На анкету явились представники всіх українських установ; вибрано комітет праці і є надія, що і цього року подібно як і минулого, під проводом церкви допомога убогим найде живий відгомін у суспільности.

ТЕРНОПІЛЬ.

Боротьба зі звишкою цін у Тернополі. Дня 22. і 23. ц. м. перевела комісія, зложена з представників адміністраційної влади, контролю цін та чистоти крамниць. За нарушення постанов влади покарано 36 купців грив. Слід підкреслити, що за зразкову чистоту нагороджено крамницю Маслосоюзу в Тернополі. У звязку з переведеною контролею приарештовано двох відомих купців Івана та Петра Майку.

І таке буває, що в українського адвоката в Тернополі концпієнтом є запеклий україножер, еНДЕк Poik. Чи може дійсно вже така недостача українських сил, що їх треба заступати тими, що не признають навіть українського імени? Чи наші адвокати не могли би вплинути на того адвоката?

1. листопадове свято вшанує громадянський комітет Тернополя спеціяльною академією в салі „Міщанського Братства“ в неділю 1. ц. м. в год. 12. вполудне. Панахиду за полеглих борців відправлять у суботу 31. ц. м. в год. 6. у парохіяльній церкві при вул. Руській.

Спорт.

СОКІЛ-БАТЬКО — ПЛАЙ.

В суботу 31. жовтня ц. р. відбудуться в год. 15. (3.) в салі С.-Б. змагання у відбиванці між дружинами С.-Б. — Плай. Програма змагань така: шістка, мікст, двійка, трійка, двійка. Змагання заповідаються дуже цікаво тому, що це перші в українському спортовому житті того роду змагання. Проводи обох товариств виставили найсильніші склади. Вступ 30 сот., для шк. молоді 20 сот.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ „СТРІЛИ“.

Загальні Збори Українського Жіночого Спортового Клюбу „Стріла“ відбудуться 15. XI. ц. р. в 10. год. передпол. у домівці Союзу Українок при вул. Сикстуській ч. 46.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Володимир Шаян: **ОРДЕН БОГА СОНЦЯ**. Поезії. В-во „Ізмараґд“, Львів, вул. Косцюшка 5. Ціна зол. 0.40. Стор. 48.

ПАМЯТИ ПРОФЕСОРА ВАСИЛЯ БІДНОВА. Прага 1936. Видання Українського Історично-Фільольогічного Товариства у Празі. Стор. 32, ф. 8°.

ЖУРНАЛИ.

РІДНА ШКОЛА, ілюстрований часопис для всіх. — Львів, 15. жовтня 1936. Р. V. Ч. 20. Зміст: В. З.: Століття „Русалки Дністрової“. О. Горицвіт: Ґімназист. — Кружки Р. Ш. при праці. — Ю. Дорош: Піонїри освіти на Гуцульщині. — Листопад — місяць Українських Інвалідів. — Педагогічна виставка. — За світогляд молоді. — П. Біланюк: Не лишень навчаймо, але й виховуймо. — Як читати. — О. Барвінський: Моя робота на полі ...ного письменства 1870—1925 р. — З життя Рідної Шк... — Ріжні вісти.

ГОСПОДАРСЬКО - КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС. Львів, 25. жовтня 1936. Р. XVI. Ч. 43.

НАША ШКОЛА, педагогічний часопис. ...ресень 1936. Р. II. Ч. 7.

ШЛЯХ МОЛАДЗІ. Вільня, кастрычнік 1936. ... VIII., Нр. 10.

Для нашої будучности не байдуже, чи гр... малянство сплатить інвалідам затяжений дов... чи покине їх безпомічних власному торбі...

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Молодий Театр „Заграва“ на арт. пров. В. Блавацького.

ДРОГОБИЧ: 31. X. „Рожевий шлях“.

САМБІР: „Камо грядеши?“ 1. XI. „Вініцій і Лігія“; 2. XI. „Смерть Нерона“.

СТАРИЙ САМБІР: 3. XI. „Голгота“; 4. XI. Вініцій і Лігія. 5. X. „Смерть Нерона“.

Зі Самбора Ст. по дорозі до Перемишля театр загостить тільки з одною виставою „Голгота“ до Добромиля, Хирова і Нижанкович.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

РОГАТИН:
31. X. Інваліди.
2. XI. Німа теща.
3. XI. Вій.

З Рогатина іде театр до Галича та Ходорова.

Великий Театр:

Субота 31. X. год. 7·30 веч. „Пігмаліон“.

Неділя, 1. XI. год. 3·30 п о п. „Модні спазми“ ціни найнижчі. — Год. 7·30 веч. „Пігмаліон“.

Понеділок 2. XI. год. 7·30 веч. „Пігмаліон“

Вівторок 3. XI. год. 20·15 Симфонічний концерт

Кіна.

АПОЛЬО: „Герої Сибіру“.
АТЛЯНТИК: „Тайна бриґада“.
ВАНДА: „Його велике кохання“, „Для тебе танцюю“.
ГРАЖИНА: „Болько та Льолько“.
КАСІНО: „Король жінок“.
КОПЕРНИК: „Пастер“.
МАРУСЕНЬКА: „Юдель грає на скрипці“.
МЕТРО: „Капітан Бляд“.
МІРАЖ: „Весела розведениця“.
МУЗА: „Скандали мільйонерів“ і „Ванеса“.
ПАКС: „Давид Коперфільд“ із Фреді Бартольомю.
ПАЛЯС: „Прокажена“.
ПАН: „Схопили жінку“, і „Тайни воєнної маринарки“.
РАЙ: „Княжна чардаша“ з Мартою Еґґерт.
СВІТ: „Княжна Чардаша“ з Мартою Еґґерт.
СТИЛЕВИЙ: „Роберта“, ревія „Як у ...аю“.
ТОН: „Робін Гуд із Ельдорадо“.
УТІХА: „Червоний султан“ і ревія.
ХИМЕРА: „Малий бунтар“ із Шерлі Темпль.

Фотоплястікон.

(пл. Марійська 5.)

„Венеція“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 31. жовтня 1936.

Відень (506,8) 15.35 Концерт цитристів, 18.15 Співаємо нар. пісні, 19.15 „Цум Гольденен Кіпферль“ оперетка Р. Штольца, 22.20 Форт. ресітель, **Прага** (470,2) 19.15 Концерт військ. орх., 20.05 Концерт клюбу композиторів легкої музики, **Париж** (1648) 12.00, 13.15, 14.00 Концерт, 17.00 Легка музика, 21.00 Спів, скрипка, 21.45 „Коринтійське весілля“ на осн. Анат. Франсе, з музикою, **Білгород** (437,3) 17.20 Сп. ресітель, 18.15 Концерт, 19.50 Нар. вечір, 22.20 Танк. музика, **Берлін** (356,7) 18.15 „Схоплення Юлії“ муз. ком., 19.00 „Люстермессе“ на міш. хор, 19.25 Гарна музика на давніх інструментах. 20.10 У країні оперетки, **Кеніґсвустерґавзен** (1571) 14.00 Музика, 18.00 Нар. пісні, танки, 19.00 Весела авдиція, **Будапешт** (549,5) 12.05 Концерт симф. музики, 17.45 Циг. музика, 19.00 Форт. ресітель, 22.40 Концерт оп. орхестри, **Мілано** (368,6) 17.15 Танк. музика, 20.45 „Дафні“ пасторальна оп. Муле, **Рим** (420,8) 13.15 Розр. концерт, 20.40 „Іль ностро Джяльо“ оп. Вакарія.

Неділя, 1. листопада 1936.

Відень (506,8) 11.45 Орх. Концерт, 17.00 Симф. концерт, 20.10 „Кума-смерть“ леґенда Ф. Зесера, **Брно** (325,4) „Дзвони Мільоти“ фільма на словацьку тему, **Прага** (470,2) 7.30 Концерт, 8.30 Концерт рел. музики, 9.10 Соната Єреміяса на альтівку та форт., 10.00 Популярний концерт, **Париж** (1648) 13.15 Концерт, 16.00 Легка музика, 23.45 Фр. музика, **Білгород** (437,3) 10.00 Богослуження, 12.00 Концерт військ. орх., 18.15 Скрипка, **Берлін** (356,7) 10.30 Недільна музика, 18.00 Пробоєвики, спів, музика, 18.50 Квінтет на форт., 2 скрипки альтівку, віольончелю, **Кеніґсвустерґавзен** (1571) 11.30 Розр. музика, орх., солісти, 14.00 Авд. для дітей, 14.30 Бразилійські та японські нар. пісні, 19.00 Пісоньки й мельодії Вальт. Кольо, вес. авд., **Мінхен** (405,4) 9.30 Форт. твори Бетовена. 10.00 Німецька молитва, поема Герб. Бема з з муз., 10.30 Баварська муз. авдиція, 11.30 Нарід і мистецтво, концерт, 12.15 Музика, 15.05 Солісти, 20.00 Концерт, **Будапешт** (549,5) 12.30 Лістові твори, 15.50 Віольончеля, 17.00 Сальонова музика, 18.00 „Реквієм“ Вердія, 20.30 Концерт оп. орх., **Мілано** (368,6) 12.20 Камер. музика, 16.30, 21.20 Орх. концерт, 20.40 Комедія, 22.40 Танк. музика, **Рим** (420,8) 13.40 Всячина, 20.45 „Коншіта“ оп. Зандоная.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 31. жовтня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авд. для шкіл: Вірлята, 11.30 Співаймо пісоньки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 „На весело“ гр. пл., 12.40 Хліборобська скринька, 12.50 Полудневий денник, 14.? Театр Уяви для дітей: „Про те, як Куба і Віктор урятували Льонґінуса від смерти“, 15.00 Господарські вістки. 15.15 Реклям. концерт, 15.35 Пятнацять хвилин ґальса, гр. пл., 15.50 Молоді пера, 16.00 Гр. пл., 16.05 День ощадности, 16.15 Фраґменти менше відомих опер, концерт орх. 17.00 Концерт солістів, скрипка, спів, форт., 17.50 Огляд видань, 18.00 Авд. з нагоди дня ощадности: промова, Гимн ощадности, Пісня про ощадність, 18.15, 18.17 Спорт. вістки, 18.20 Деліюс: Англійська рапсодія, гр. пл., 18.35 Львівський актуальний фейлетон, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 „Весілля“ Ст. Виспянського (I. дія), 20.00 „Гей, гей у вітрі“, 20.30 Літер. новини, 20.45 Веч. денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Розривковий концерт, 22.00 Серг. Рахманінов: Форт. варіяції на тему Кореллія, 22.30 Концерт орх.; у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

Неділя, 1. листопада 1936.

8.00 Сигнал часу, 8.03 Для села: Хліборобська ґазетка, Музика з гр. пл., На довгі вечорі“, 8.40 Алікс: „Аве Марія“, гр. пл., 8.45 Програма на нині, 8.50 Ранішній денник, 10.30 „У ранішньому настрої“, гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт орх.; у перерві ок. год. 13.00 Театральний огляд, 14.00 Репортаж із життя, 14.30 Популярна музика з гр. пл., 15.30 Для села: Спогади передвоєнного інструктора, Огляд ринків рільних продуктів, 16.00 Рекламовий концерт, 16.15 Музика, спів із гр. пл., 16.45 Чвертьгодина поезій на Всіх Святих, 17.00 Симф. концерт; у перерві в год. 18.00 Актуальна гутірка, 19.00 „Весілля“ (II. дія) Ст. Виспянського, 19.45 20.10 Мішаний концерт, форт., Г. Бем тенор, 20.00 Літературні хвилини, 20.20, 20.21, 20.35 Спортові вістки, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Вечірній денник, 21.00 Муз. Леґенда, з гр. пл., 21.30 Мій приятель із Підгаля, 21.45 Італійська форт. музика, 22.15 Концерт симф. орх.; у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельґи бельґ. 89.68—89.25, Дол. американські 5.31.50 — 5.28.50, Доляри кан. 5.30.50 — 5.27.50, Фльор. гол. 287·90 — 288.00. Франки фр. 24.77 — 24.63, Франки швайцарські 122.45—121.65, Фунти анґл. 26.05 — 25.89, Ґульд. данц. 100.20 — 99.80, Кор. ч. 17.50—17.00, Кор. дан. 116.24—115.40, Кор. норв. 130.83 — 129.85, Кор. шв. 134.23 — 133.25, Ліри італ. 25.40—24.80, Марки фінл. 11.49—11.30, Марки нім. 114 — 107, Шил. австр. 95—93. Марки нім срібні 122—115.

Акції.

Банк Польський 111·50, Цукор 32.00, Вуголь 16·50, Лільпоп 15.30, Модржеїв 6·50, Норблін 67·00, Островець 31·50, Старахович 37·00. Габербуш 41·50.

Тенденція неоднакова.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 68.00, 2 ем. 69·00, 5 конв. 53·50. 5 зал. 52·00, 6 дол. 76.75, 4 прем. дол. 46.75—47·00, стаб. 485, 487.

Тенденція неоднакова.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 51—54, 4 прц. Л. З. Бк Г. 40—43. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 42—45, 4 прц. ТКЗ. 39—41, 4 і пів прц. ГТКЗ. 41—44, 4 і пів прц. БҐК. 61—65, 4 прц. БҐК. 61—65.

Долярівка 47—49, 3 інвест. 1. ем 66—69, 3. ем. 67—68.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що від дня 30 жовтня ц. р. кооперативам платив за льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. 1 без опакування	2.35 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.40 „
1 кг. масла експорт. включно в експортовим опакуванням дає зачет	2.40 „
1 л. молока	0.16 „
1 к. яєць	4.40 „

Тенденція на масло та яйця сильна на молоко звижкова.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 30. X. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахоМясарні „М. С.“ у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курки I. кл., товсті, без остріг, щойно від 1.80 кг. вгору	0.95 зол.
Курята I. кл. біло й жовтоніжки щойно від 0.80 кг. вгору	0.85 „
Качки товщеві I. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	0.90 „

Слабших сортів від вище поданих, не приймається.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10